

Úřad vlády ČR

Č. j: 02957/05-KVÚ

III.

REFORMA ÚSTŘEDNÍ STÁTNÍ SPRÁVY

C.2 Reforma regulace v ústřední státní správě

SNIŽOVÁNÍ ADMINISTRATIVNÍ ZÁTĚŽE PODNIKATELŮ AKČNÍ PLÁN

V Praze dne 3. května 2005

CÍL:

Do konce roku 2006 snížit administrativní zátěž o vládou stanovenou hodnotu. Nástrojem bude metodika pro výpočet administrativní zátěže způsobované regulací podnikatelské sféry, vytvořená v rámci projektového týmu za účasti ostatních ministerstev, dalších orgánů ústřední státní správy a zástupců podnikatelů s využitím mezinárodní spolupráce. Metodika bude vládě předložena do března 2005. Na základě metodiky bude provedena analýza právních norem ČR z hlediska administrativní zátěže.

ÚVOD

Administrativní zátěží¹ rozumíme náklady, které fyzické či právnické osoby musí vynakládat na splnění **informačních povinností**, které na ně **uvaluje stát prostřednictvím právních norem a další regulace**. Součástí jsou i informace povinně poskytované třetím stranám (např. odborům, spotřebitelům, apod.).

Podprojekt „Snížení administrativní zátěže podnikatelů“ je dodatečným výstupem projektu C.2 Reforma regulace v ústřední státní správě, který je součástí reformy ústřední státní správy. Podprojekt se soustředí na administrativní zátěž způsobovanou podnikatelům, tedy osobám podnikajícím ve smyslu ustanovení §2 odst. 2 obchodního zákoníku. Záměr podprojektu byl schválen Řídicím týmem reformy ústřední státní správy² na jeho jednání dne 12. října 2004. Gestorem projektu i podprojektu je odbor reformy regulace a ústřední státní správy. Vedoucím projektu je Daniel Trnka, zástupce ředitele tohoto odboru.

Akční plán podprojektu byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 13. dubna 2005 č. 421.

¹ Někdy je používán také termín “správní břemeno“ – z anglického *administrative burden*

² Řídicí tým reformy ústřední státní správy je vrcholným pracovním orgánem reformy

AKČNÍ PLÁN PODPROJEKTU

1. Sestavení projektového týmu

Termín: Do 22. října 2004. (splněno)

Provede: ORR³, členové Řídícího týmu.

Na zasedání Řídícího týmu reformy ústřední státní správy dne 12. října 2004 byli členové týmu požádáni o nominaci zástupců svých resortů do Projektového týmu C.2⁴. Členství v týmu není povinné pro všechny zúčastněné úřady, nicméně vzhledem k tomu, že analýza a následné snižování bude povinné pro všechny ústřední orgány státní správy, RRTV a ČTÚ, je vhodné, aby se do práce týmu zapojilo co možná nejvíce úřadů.

Zároveň byli s nabídkou účasti na projektu osloveni i Hospodářská komora, Svaz průmyslu a dopravy, Střední podnikatelský stav a Asociace malých a středních podniků. Do projektu se zapojily HK a SPS.

2. Zpracování návrhu metodiky pro výpočet administrativní zátěže podnikatelů s využitím mezinárodních kontaktů

Termín: Do konce roku 2004 (splněno)

Provede: ORR

ORR naváže spolupráci s již existující mezinárodní sítí expertů zabývajících se uvedenou problematikou. S využitím *Standard Cost Model*, který byl pro výpočet administrativní zátěže vyvinut v Nizozemsku a je využíván v mnoha dalších zemích EU, ORR zpracuje návrh metodiky, kterou předloží projektovému týmu k připomínkám.

3. Zpracování finální verze metodiky pro výpočet administrativní zátěže a její předložení vládě

Termín: Do 31. března 2005 (splněno)

Provede: ORR, členové Projektového týmu C.2

Na základě připomínek členů projektového týmu (PT) bude metodika upravena tak, aby došlo ke konsensu týmu. Poté bude rozeslána k projednání Řídícím týmem reformy ústřední státní správy, do vnitřního připomínkového řízení v rámci ÚV a do meziresortního připomínkového řízení (do konce února 2005). Po vypořádání připomínek bude materiál obsahující metodiku předložen vládě k projednání. Dále bude obsahem usnesení k tomuto materiálu stanovení povinnosti všem ministrům, vedoucím dalších ústředních orgánů státní správy a předsedům RRTV a ČTÚ provést analýzu

³ Odbor reformy regulace a ústřední státní správy Úřadu vlády ČR

⁴ Projektový tým bude řídit projekt Reforma regulace v ústřední státní správě, „Snižování administrativní zátěže“ je pouze jeden z výstupů projektu.

zákonů a podzákonných norem v jejich působnosti z hlediska administrativní zátěže podnikatelů dle schválené metodiky.

4. *Analýza zákonů a podzákonných právních norem z hlediska administrativní zátěže*

Termín: Do 30. září 2005

Provede: ústřední orgány státní správy, RRTV, ČTÚ.

Na základě schválené metodiky a vládou uložené povinnosti provedou všechna ministerstva, ostatní ústřední orgány státní správy, RRTV a ČTÚ analýzu zákonů a podzákonných norem ve své působnosti z hlediska administrativní zátěže způsobované těmito právními předpisy podnikatelům. Analýza tak jednak poskytne výpočet celkové administrativní zátěže podnikatelů a dále její rozdělení dle odpovědných úřadů a jednotlivých právních norem. Vláda pak na základě této analýzy uloží buď všem ústředním správním úřadům snížit administrativní zátěž o relativně stejnou část nebo se rozhodne pro diferencovaný přístup. Součástí analýzy bude i přehled snižování administrativní zátěže podnikatelů u jednotlivých úřadů za rok 2003 a 2004. Důvodem je částečné započítání snížení zátěže i z minulého období, aby „aktivní“ úřady v této oblasti nebyly poškozeny tímto projektem. Analýza bude součástí souhrnného materiálu předloženého vládě. Metodickým a kontrolním místem bude ORR. Jedním z nejdůležitějších partnerů při získávání údajů potřebných pro určení velikosti administrativní zátěže bude Hospodářská komora ČR, která se od počátku aktivně účastní prací na podprojektu.

Materiál bude dále obsahovat ustanovení (včetně návrhu příslušné úpravy Legislativních pravidel vlády), aby veškeré vládě předkládané materiály obsahovaly vyhodnocení administrativní zátěže podnikatelů dle schválené metodiky a návrh, že dodržení tohoto ustanovení bude kontrolovat ORR.

V rámci této fáze bude uspořádán seminář pro zástupce státní správy ČR s účastí mezinárodních expertů.

5. *Zpracování souhrnného materiálu a jeho předložení vládě*

Provede: ORR

Termín: Do 31. prosince 2005

ORR zpracuje souhrnný materiál, jehož stěžejní součástí bude souhrnná analýza administrativní zátěže podnikatelů a návrh usnesení vlády k jejímu snížení. Toto usnesení uloží příslušným ministrům, vedoucím dalších ústředních orgánů státní správy a předsedům RRTV a ČTÚ snížit administrativní zátěž podnikatelů, a to buď všem o relativně stejný podíl nebo diferencovaně⁵, avšak tak, aby výsledné celkové snížení bylo nejméně o 20 % celkové administrativní zátěže⁶. Na základě provedené analýzy bude

⁵ Možnost diferencovaného přístupu se na základě předběžných šetření jeví jako pravděpodobnější.

⁶ Stanovení této hranice ve výši 20 % vychází z obdobných projektů v zahraničí, kde se tento poměr pohybuje mezi 20 – 30 %. Hranice byla tedy stanovena v minimální výši z tohoto rozmezí. Na základě analýzy může samozřejmě dojít ke zvýšení poměru.

také možno provést dílčí změny v metodice pro výpočet administrativní zátěže podnikatelů.

6. *Vypracování návrhu změnového zákona a změn příslušných podzákonných norem*

Termín: Do 31. prosince 2006

Provede: ústřední orgány státní správy, RRTV, ČTÚ, PT C.2, ORR

Změny příslušných zákonů nutných pro dané snížení administrativní zátěže podnikatelů budou provedeny jedním změnovým zákonem. Návrh tohoto změnového zákona bude předložen vládě. Součástí předloženého usnesení bude i návrh změn těch podzákonných norem, k nimž je třeba souhlasu vlády. Změny podzákonných norem vydávaných příslušnými ministerstvy či úřady budou provedeny v působnosti těchto orgánů, obsahem usnesení bude pouze seznam změn těchto norem a časový plán provedení změn.

Materiál obsahující návrh změnového zákona bude souhrnně zpracován ORR, dílčí podklady však budou muset dodat ostatní resorty na základě své gesce. Předkladatelem změnového zákona bude vedoucí Úřadu vlády ČR. Projektový tým C.2 bude rovněž zkoumat způsoby, jak snížit administrativní zátěž podnikatelů lepší meziresortní koordinací či za pomoci elektronických nástrojů a s možností předávání údajů elektronickou cestou v rámci veřejné správy. Jeho závěry budou rovněž jedním ze vstupů pro předkládaný návrh změnového zákona.

Změnový zákon projde po schválení vládou standardními schvalovacími procedurami v Parlamentu ČR. V případě přijetí návrhu zákona bude třeba vyhlásit úplné znění změněných zákonů ve Sbírce zákonů.

7. *Vyhodnocení projektu*

Termín: Do 31. prosince 2008

Provede: PT C.2

Průběh schvalovacích procedur v Parlamentu ČR a jejich trvání lze obtížně ovlivnit. Po jejich skončení bude provedeno vyhodnocení projektu zejména z hlediska toho, zda se podařilo odstranit ustanovení způsobující administrativní zátěž podnikatelů o vládou stanovené množství. V rámci navázaných kontaktů bude také provedeno porovnání s výsledky obdobných projektů v ostatních zemích.

RIZIKA SPLNĚNÍ AKČNÍHO PLÁNU A JEJICH PREVENCE

Riziko 1: Nedostatečné nebo jen formální plnění úkolů ze strany orgánů ústřední státní správy, ČTÚ a RRTV.

Prevence: Úkol zaslat vedoucímu Úřadu vlády ČR do 30. listopadu 2005 podklady pro zpracování analýzy administrativní zátěže podnikatelů bude členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy, předsedovi Českého telekomunikačního úřadu a předsedovi Rady pro rozhlasové a televizní vysílání uložen usnesením vlády. Další úkoly pak budou postupně ukládány dle potřeby následujícími usneseními.

Riziko 2: Nejednotné chápání způsobu výpočtu administrativní zátěže podnikatelů.

Prevence: Vládou schválená Metodika určování velikosti a původu administrativní zátěže podnikatelů je jednotným vodítkem při stanovování velikosti administrativní zátěže. Koordinačním a metodickým útvarem je odbor reformy regulace a ústřední státní správy Úřadu vlády ČR. Pracovním fórem pro řešení sporů a nejasností je Projektový tým C.2 (viz výše).

Riziko 3: Tendence nadhodnocovat náklady spojené s administrativní zátěží ze strany podnikatelů.

Prevence: Obava z těchto tendencí není na místě, neboť případné nadhodnocení nákladů spojených s administrativní zátěží ze strany podnikatelů by pro podnikatele bylo kontraproduktivní. Analýza by sice dospěla k vyššímu odhadu celkového administrativního zatížení podnikatelů, než je skutečnost, nicméně následné snížení na základě hodnot vzešlých z analýzy např. o 20 % by pak mohlo být ze strany vlády interpretováno jako značné, ačkoliv by ve skutečnosti bylo menší.

Riziko 4: Tendence podhodnocovat náklady spojené s administrativní zátěží ze strany orgánů státní správy.

Prevence: Cílem analýzy administrativní zátěže podnikatelů není v přesných číslech vyjádřit tuto zátěž, ale spíše co možná nejpřesněji odhadnout její původ a rozdělení dle právních norem. Podhodnocování nákladů plynoucích z administrativní zátěže u některých právních norem by vedlo k tomu, že by příslušné resorty měly problémy snížit pak tuto zátěž o vládou stanovené hodnoty.